

НОВА ЗОРЯ

4. WARSZAWA
Biblioteka Narodowa
Minist. Oświaty

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер, на 4 ст., під неділю на 8 ст. | Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Конто. П. Ш.: Краків 405.867

Нова наука про боротьбу клас

Якраз тепер появилася нова дуже интересна книжка проф. монахійського університету д-ра Адольфа Вебера п. з. „Загальна наука про суспільне господарство“. В ній той німецький учений збирає всі дотеперішні висліди науки про боротьбу клас і доходить до нових висновків.

Передовсім підчеркує, що вже Маркс сам прийшов у своїм дозрілім віці до висновку, що його первісна думка про класи, яку він висловив у „Комуністичнім Маніфесті“ в 1848 р., була хибна.

Енгельс, приятель і співробітник Маркса, знайшов у його посмертних паперах уривок праці про боротьбу клас, яку Маркс хотів спеціально обробити, але вже не встиг. У тим уривку, котрий Енгельс напечатав при кінці третього тому „Капіталу“ Маркса, пише Маркс так:

„Власники виключно робочої сили, власники капіталу і власники землі, отже: робітники, капіталісти й земельні посідачі становлять три великі класи модерної суспільности, опертої на капіталістичнім способі продукції. В Англії — писав Маркс — видно се найвиразніше. Але навіть там нема того поділу в повній його чистоті. Посередні й перехідні степені затирають і там границі між класами“.

То значить, що Маркс сам уже зачинав доволі виразно бачити, що не має підстави вся агітація соціалістів, оперта на твердженню, немовби взагалі існували виразно відділені й определені „класи“. Бо скрізь є перехідні степені. То значить, що робітники можуть бути і є частинно посідачами капіталу (хоч і невеликого, як також землі, домів і т. п.)

Отже „класи“ існують, але невиразні, бо не дуже значні. Але дух і спосіб життя американської суспільности — мимо великих матеріальних різниць між людьми — якось вирівнює їх у способі життя й тому там нема навіть таких „клас“, як в Європі, хоч різниці в майні більші ніж в Європі.

Вже давно стверджено на основі багатьох статистик, що робітники видають зі свого заробітку розмірно менше на помешкання ніж інші класи і стани суспільности. Чому? Бо робітник привик до тісноти в фабриці й тому йому тяжко прийти до соціальної свідомости того, яке значіння має помешкання. Тут не в грошах річ, а в погляді на ту справу і в привичці.

Приналежність до якоїсь класи зовсім не виключує покинєння тої класи й переходу до иншої, що часто можна бачити на одиницях. Се бачимо так у руках з низу в верх, коли люде переходять з нищої класи до висшої, як наприклад: діти а особливо внуки багатих купців доволі часто траять велике майно, здобуте батьками і дідами. Чому? Бо вони виростили вже в достатку і не навчилися шанувати майна, котре придбали їх попередники, що зазнали твердого життя. Тільки ті старі фірми вдержуються дозго, в котрих виступають

нові елементи, чи то через подружжя, чи то як спільники.

Італійські соціалісти, як Парете, Сенсіні й ин., пишуть про „круговорот еліти“. То значить, що або здібнішим одиницям з долу дається можливість, впливати на верх, або верхи, котрі не відсвіжують себе постійним допливом з низів, мусять занепасти, виродитися. І тоді власне підходить з низів нова еліта. Се викликає сильну боротьбу, котрої вислід очевидний і певний, постійно стверджуваний історією: невідсвіжувані верхи вироджуються.

Соціальне становище клас пересувається. Се залежить не тільки від їх об'єктивного значіння на основі ваги їх функції у суспільности, але й від свідомости їх функцій.

Сьогодні нема ніде в світі мови й охоти, не допускати низів, щоб вибились на верх. Перешкоджує тому вибиванню на верх якраз догма про класову боротьбу. І тому з чисто господарської точки погляду догма про класову боротьбу рівнозначна зі спинюванням розвитку народного господарства, рівнозначна зі зменшуванням продукції.

Католицька Суспільна Школа

Під такою назвою отвиряють Поляки в жовтні с. р. школу в Познані для формування жінок в напрямі світського апостольства. Курс такого суспільно-релігійного приготування триватиме два роки.

Взірці в тій справі взяли Поляки з Заходу. А західні народи оперлися в тім на старохристиянській традиції, бо в перших віках християнства жінки, відповідно приготувані, брали живу участь в поширюванню засад Христової науки.

Блишні інформації про згадану школу можна одержати за надісланням поштової марки на відповідь. Адреса:

Sekretariat Katolickiej Szkoły Społecznej w Poznaniu, Podgórna, 12b.

Замкнення 34 церков

Преса доносить, що президія Всеукр. Вик. Ком. Советської України рішила замкнути 34 церкви у різних околицях України.

Має се бути тільки початок дальшої боротьби з релігією, викликаной зростом релігійних настроїв мас.

Так виглядає „свобода віри і совісті“ в гарній державі за Збручем.

Радіологічний конгрес

Міжнародний конгрес радіологів відбувся в Стокгольмі. Отворив його в англійській мові шведський престолонаслідник. Промову його горячо оплескувано. Представник англійських учених Мелвилл влучив голові конгресу золотий ланцюг як символ єдности учених в праці для добра людства.

Конгрес радив у шістьох секціях.

Політичний огляд

(Винниченко проти Горького і проблема української культури. — Югославянська лекція історії. Чи вона навчить чого Українців?)

Львів, 5-го серпня 1928.

В. Винниченко вивів війну М. Горькому. Найвизначніший сучасний український письменник найвизначнішому сучасному російському письменникові; принаймні багато людей за таких — себо за найвизначніших серед своїх земляків — сих письменників має. Винниченко старий почитатель (додаймо на ухо: і наслідувач) Горького був зразу в сердечних до нього відносинах, пізніше в менше сердечних, з якихось там авторсько-видавничих непорозумінь, та тепер ми свідками повного розриву між ними (вірніше кажучи: повного вірвання Винниченка своїх взаємин з Горьким). Бо що по останнім відкритім листі нашого письменника до російського (пор. „Діло“ ч. 170 з 2-го с. м.) добра між ними вже більше бути не може, — се ясне: такого тону і таких слів, яких ужив В., можна вжити тільки раз.

Чому про се в політичнім огляді? По просту тому, що тема Винниченкового листу високополітична: національно-політична й історична. Український автор дуже гнівається на Горького, що він з малим респектом мав висловитися про українську мову (мав назвати її „наріччєм“), про сучасний курс українізації в Наддніпрянщині (що мовляв виявляється в переслідуванні російської мови й культури) та про заходи Українців (київської Академії?) видати Горького в українським перекладі.

На превеликий жаль, з листу шан. автора „Брехні“ ніяк не довідаєшся, якими саме словами Горький провинився супроти української справи; а шкода, бо українська справа нічого гірше не була б, якби в очах безпристрасних людей, коли читач листу замість довгих рядків „крепких“ слів автора, побачив дослівні виписки з інкримінованих письм Горького. А так, можна сумніватися, чи ся найновіша українська філіпіка переконає кого-небудь із недовірків. Тим менше, що в інтересі української мови й культури инші і давно вже безмірно краще говорили і писали ніж тепер Винниченко.

Оборона його українській справі хісна не принесе. З противників не переконає вона нікого доти, поки вони не побачать правдиво-самостійної оригінальної української культури; та покищо вони видять тільки лихеньку копію російської самостійної й оригінальної культури (яркий приклад: сам В. Винниченко!), і тому по своїому мають рацію, дивуючися: пощо сей переклад на „наріччє“?

Лист Винниченка не дає користи й Українцям. Не так тому, що він цілком погано написаний, а більше тому, що земляки не знайдуть у ньому найменшої вказівки, що їм чинити, щоб у своїх

З причини
реконструкції
льокалю

„ОЛЬКА”

— РИНОК 35. —
біля Народної Торговлі
уділяє 10% рабату

з виставових цін при закулі панчіх, рукавичок, скарпеток, дитячих скарпеточок, всяких трикотажних виробів та жіночого білля. Велика оказія при 72-процентовій ціловій підвищці. Великий вибір — лише тревалі сорти!

Н О В И Н К И

Катастрофа польських летунів. Польські летуни Кубаля і Ідзіковські, котрі почали свій лет до Америки 3-го ц. м. на літаку „Маршалок Пилсудскі”, впали другого дня в море в наслідок попусування мотору. Вирятував їх німецький пароплав „Самос”, що туди перепливав, і завіз до португальської пристані Лейкососес. Один летун ранений, літак ушкоджений.

Прібний лет „графа Цепеліна”. Новозбудований у Фрідріхсгафені повітряний кружляк „Граф Цепелін” відбуде по останнім диспозиціям управи пристані перший прібний лет у початках серпня, коли до цього часу вдасться випродукувати достаточну скількість нового газу, що його вперше вживуть до наповнювання кермовиків. Кружляк відлетить прямо до Америки. Представник міністерства мореплавання Зєдінєних Держав та командант Лос Анджелос відвідали Фрідріхсгафен, щоб обміркувати технічні подробиці гостини другого Цепеліна в Лейкгарст. Новим судном командуватиме д-р Екенер. Доси відвідало гангари понад 20 тисяч людей.

Велика залізнична катастрофа, котрою жертвою впало 16 осіб убитих і 50 ранених, мала місце на станції Дінкельсшербе в Баварії. Через лихе наставлення стрілки наїхав поспішний поїзд в повнім розгоні на товаровий. Паровоз і 7 вагонів перевернулося, два вагони пасажирські цілковито розторочені. Є це вже третя з черги катастрофа в останніх часах на баварських залізницях.

Про катастрофу „Італії” перший повідомив радіоаматор. Літак „Італія” мав дві надавчі станції, одну більшу, другу мініатюрну, цебто короткофільну. Розторошений катастрофою літак не міг уже доставити потрібної енергії до гону великої станції й останньою дошкою рятунку була ця мініатюрна, короткофільна станція. Першим короткофільником-аматором, що відібрав кликання помочі був житель Сибіру Шмід. Він надав відомість про катастрофу й цю дещу відібрав інший аматор-короткофільник Ч. С. Блемак у Сан Франціско. Від нього весь світ одержав конечні вказівки й так почалася рятункова акція.

— Замирєння між ворожими доси нафтовими концернами. Як відомо доси між англійським нафтовим концерном Роел Дач і американським Стендерд Ойл Комп. було завзяте суперництво. По останнім вістям прийшло до замирєння між ними. По довгих переговорах, що велися в Лондоні заключено компромісовий договір, що оба товариства зрікаються гострої конкурентної боротьби. Правосильність радянського договору зі Стендерд Ойл Комп. признано, а Стендерд признає, що належить відшкодування давнішим власникам радянських нафтових джерел. Стендерд Ойл Комп. зобовязалася обмежити з часом закупна радянської ропи.

Польський орган „Turysta” оповістив список могил славних польських діячів і письменників, розсипаних по цілім краю, щоб заохотити туристів відвідувати ті могили.

Король Амануллаг заповів, що відправить зі служби кожного урядовця, котрий возьме собі ще одну жінку.

На Волині (на лінії Луцьк-Стоянів) викопали скарб: 40 кг. римських грошей з 2 ст. по Христі як також 2 золоті монети з портретом цисаря Траяна.

Розкопки в Візантії на місці, де був великий гіпподром, провадить Англійська Археол. Академія. Відкрито ріжні цінні дрібниці й якісь дані, що гіпподром був отриманий з палатою цисарів підземним хідником.

Поляк генеральним секретарем КП(б)У. Згідно з волею Москви Центрального Комітету Комуністичної Партії України назначив генеральним секретарем партії Поляка Станіслава Косьора. Дотеперішнього ген. секретаря, Жида Кагановича визвали з Харкова в Москву на посаду секретаря Центр. Комітету Всеоюзної Комуністичної партії. Наші „радянці” повинні „обовязково” поїхати зложити чолобитню свому новому достойникові.

— Княжий шлюб радянського прокуратора. Тифліський часопис „Зоря Востока” описує незвичайно величавий шлюб радянського прокуратора Грузії Борсулла з дочкою князя Везирова. По шлюбі в церкві подався прокуратор ураз із жінкою й тестем до містечка Харягино. Там радянська міліція змусила населення зачинити крамниці й побудувати тріумфальні ворота. У привітанні взяла участь уся рад. влада. На честь новоженців відбулися кінні перегони. Ось так роблять не тільки червоні царі, але, як видно, й царята...

Облекшення при оплачуванні пересилок. Міністерство комунікації видало запорядження, що оплати за перевіз „багажів” в особових поїздах можна платити не тільки в часі надаваного багажу — як це було доси — але й при відборі його.

Славно будують! Оноді завалився в Варшаві на углі вул. Раковецької й Казімержовської дім, що його щойно будували. Жертв у людях не було, бо катастрофа склалася в часі обідної перерви. Це вже не перша така катастрофа при будовах у Варшаві.

— Розстріл 11 повстанців на Україні. „Руспрес” доносить, що радянський суд в Умані засудив на кару смерті 11 членів українського повстанчого відділу отамана Хмари. Центральный виконний комітет відкинув прохання засуджених про помилування й їх розстріляли.

Суд над убийником Обрегона. В Мехіку почався суд над убийником ген. Обрегона Йосифом Торалем.

Парасолі від дощу й від сонця відомі в середній і північній Європі щойно від яких 200 літ, в полудневій Європі від 16 століття. На Сході уживано їх від непамятних часів. Також уживали їх старі Греки й Римляне.

ОГОЛОШЕННЯ

Фабрика ПИЛЬНИКІВ Г. МОУЧІНСЬКИЙ

Львів, вул. Волинська 25, тел. 20 18, станція зал.: Львів-Підзамче. Приймає ПИЛЬНИКИ до насікання і замовлення на нові. 282 2-25

Найтревальші **ПАНЧОХИ, СКАРПЕТКИ**

ПФАУ, Львів, РИНОК 19.

246 б найдешевше, бо вхід через сніг. 16-50

Друкується і від 15. серпня буде продаватися книжочка

„ПРО ПЕРЕСАДЖУВАННЯ ЗБІЖЖА

АБО

100 КІРЦІВ ЗБІЖЖА З МОРГА”.

Як приготувати поле, чим і як гноїти, коли сіяти росаду, коли і як пересаджувати, як доглядати пересадженого збіжжа, яких машин уживати, що коштує робота? і т. д. 285.

Богато малюнків! Ціна книжочки 0-50 зол.

Висилаємо найменше 10 книжочок і лише за готівку! На пересилку треба ще долучити 0-90 зол, за почт. післяплатою 1-55 зол.

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ АГРОНОМІВ У ЛЬВОВІ, СОБІСЬКОГО 28.

Др. Г. БРУХНАЛЬСЬКИЙ

стоматолог-дентист

ордиує в недугах усної ями і зубів в липні і серпні як передтим

Львів, вул. Галицька 19, II пов. 8-20

ЦЕРКОВНІ СВІЧКИ

всякого рода

поручає Інж. К. Котецький і С-КА

Львів 15 — вул. Бічна Кульпарківська 9. Жодайте цінажків. 9-12

МОТОРИ

бензиново-нафтові

для сільських господарств

:: та дрібного промислу ::

продає по конкурентних цінах

і на дуже догідних умовах

Фірма **РЕЗЕТКА**

ЛьВІВ, ул. Словацького 2.

286 1-20

КАНДИДАТИ НА ШОФЕРІВ

записуються тільки на найлучші, урядово уповажені

КУРСИ САМОЇЗДОВИХ КЕРМАНІЧІВ

:: :: Й. ГАЙТЛІНГЕР, ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 16. :: ::

Школа найліпших шоферів — запевнений найкращий успіх. **Разом 165 зол. на рати.** Найбільші майстерні. Новітні самоїзди. Визначні фахівці. Пишіть за інформаціями й проспектами. Вписи щодня. 274 6-12

**ШАПКИ
КАПЕЛЮХИ**

у великім виборі
227 10-12
по низьких цінах

I. Віттман, :: ЛЬВІВ, ::
Трибунальська 1.

Продажа на догідні сплати!!

Машини до шиття ==

== Грамофони, ровери

Кружлівки молочарські

та їх складові часті, кравецьке приладдя і до ручних робіт. Власна майстерня напраз

Александр МАЛИМОН

Львів, ул. Валова, 11 а.